

(Ne)obyčejný pohled z okna

11. 2. 1942, Čína

Když jsem krácel toho šedivého a deštivého rána po jedné z chudých čínských čtvrtí, necítil jsem smutek. Ba naopak. Už při cestě na pouť jsem v sobě cítil jakési příjemné vzrušení. Jako by každý můj nerv věděl, že ten den se stane něco neobvyklého a krásného. Něco, co mi změní život. A měl jsem pravdu. Opravdu se toho dne něco takového stalo. Jen jsem ještě nevěděl, co přesně to bude.

Je velmi neslušné nepředstavit se a já jsem své matce při odchodu z rodného domu slíbil, že budu jednat moudře a správně. Tak tedy, jmenuji se An. Znamená to laskavý. Ten význam se mi líbí. „S poctivostí, ale také laskavostí nejdál dojdeš,“ říkala mi vždy matka. Zatím jsem daleko nedošel. Jsem chudý, rodinu žádnou nemám a pracuji na pouti. Kdysi dávno jsem totiž potkal velmi starého muže. Měl dlouhý vous, který by se dal dvakrát obtočit kolem mé postele. Ale měl velmi moudré oči. Dlouze se na mě zadíval, a pak, aniž by cokoli řekl, mi dal do rukou jakési těžké zařízení. Byla to bedýnka na čtyřech nožičkách. Otočil se k odchodu. „Pane, jak mám s vaším darem nakládat?“ volal jsem za ním. „Čiň lidi šťastnými, An. Protože to potřebují nejvíce... V této době války.“ Pak zmizel. Snad odešel do nějaké postranní uličky, aniž bych si toho všiml. Ani jsem se ho nestačil zeptat, jak věděl, jak se jmenuji. Zkrátka a dobře, od té doby, sedm dní v týdnu, sedávám s tou bedýnkou na pouti a vybírám dvě kauri za nahlédnutí do onoho podivného přístroje. Já sám jsem se do něj ještě nepodíval. Vždy, když jsem tak chtěl učinit, kdosi mě vyrušil, či se cosi podivného stalo. Pochopil jsem tedy, že toho nejsem hoden. Nijak zvlášť mě to ale nemrzí. Na světě je přece spousta lidí, kteří se dovnitř nikdy nepodívají.

Ale zpátky k onomu osudnému dni. Jak už jsem řekl, počasí bylo smutné. Celý den bez přestání pršelo, takže návštěvníků na pouti bylo věru málo. Ostatní stánkaři byli mrzutí a reptali, že dnes bude chabý výdělek. Já jsem však jejich špatnou náladu nesdílel. Věděl jsem, že už za chvíli přijde onen okamžik, na nějž budu celý život pamatovat. Nadšeně jsem proto vyhlížel každého nového kupce. Sledoval jsem i oblohu pro případ že by na mě ona událost měla spadnout přímo z nebe. A jak jsem tak kroutil hlavou na všechny strany a hledal něco velkého a obrovského, skoro jsem si ani nevšiml, že před bedýnkou stojí malý chlapec a udiveně na mne kouká.

„Ach, chceš se podívat chlapče? Budou to dvě kauri,“ oznámil jsem mu. „Moc rád bych se do vaší kouzelné bedýnky podíval, ale jsem chudý a nemám žádné peníze,“ odvětil. Chvíli jsem přemýšlel. „Však mě neubude. Podívej se klidně zadarmo,“ řekl jsem mu. „Děkuji. V nebi jednou budou sečteny naše dobré skutky. Na malicherné bohatství na zemi si pak nikdo nevzpomene. Teď jste sice přišel o dvě kauri, ale pak budete mít mnohem více.“ Víc už neřekl. Sklonil hlavu a zadíval se do bedýnky. Byl jsem zvyklý na to, že lidé při pozorování bedýnky různě žasnou a sdělují své domněnky druhým. Chlapec byl však potichu. Sledoval vnitřek bedýnky dobrou půl hodinu. Ať už uvnitř viděl cokoli, velmi ho to zaujalo. Začínal jsem být nervózní. Jakéhokoli platícího zákazníka bych byl už

dávno poslal pryč, aby se dostalo i na ostatní, ale u chlapce jsem neměl to srdce ho vyhodit. Byl jsem ale velmi rád, když ke mně konečně zvedl hlavu.

„Vy jste to uvnitř nikdy neviděl,“ pronesl jasným hlasem. Nebyla to otázka. On to konstatoval!

„Jak to víš?“ Zeptal jsem se ho napůl přísně a napůl překvapeně. „Jde to na vás vidět. Něco vám chybí. Proč to nezkusíte?“

„Nejde mi to. Nikdy mi nepřálo štěstí,“ odpověděl jsem sklesle.

„Ale já se vás neptám, proč jste to nezkusil předtím. Ptám se vás, proč to nezkusíte teď.“

„Já nemůžu,“ chtěl jsem mu odporovat.

„Proč?“ „Já... no...“ koktal jsem „...já se asi bojím.“

Pobaveně se na mě podíval. Pak ale jeho výraz zvažněl. „Pomatená lidská mysl. Bojí se změn a novot. Nechce vidět svůj vlastní obraz,“ řekl a vážně se na mě podíval. „Co... co tam tedy je?“ zeptal jsem se jej. Neodpověděl, pouze mi pokynul abych se podíval. Vzdychl jsem a pomalu se přišoural k bedýnce. Naposledy jsem se na něj podíval a přitiskl jsem k ní oko. Čekal jsem, že snad spatřím nějakou krásnou podívanou, třeba vyřezávané pohyblivé loutky nebo něco takového, ale to, co jsem viděl, byla mnohem hezčí než krásné. Bylo to nádherné. Nadějeplné. Překrásné.

A dost! Vzdávám tenhle boj se slovy, protože slova jsou na to moc krátká. Zkrátka jsem se jenom užasle díval, díval a neuměl jsem se dostat z transu. Cítil jsem, že chlapec stojí stále za mnou. Nechtěl jsem, ale nakonec jsem se od toho výjevu odloučil.

„Nepřijde vám nestydaté vybírat za to dvě kauri? Ten pohled by měl být bezplatný,“ řekl vážně. Ale já ho neposlouchal. Byl jsem myšlenkami úplně někde jinde.

„Co, co to bylo?“ zeptal jsem se ho vyjeveně.

„Pohled z okna pane. Měl by to být normální pohled z okna.“

„Ale, ale takový pohled z okna přece neexistuje! Nebo snad ano...?“ ptal jsem se rychle. Mlčel.

„Existuje,“ řekl nakonec. „Co vidíš z okna, když vstaneš?“

Zamyslel jsem se. „No, většinou smog z továren a noclehárnu naproti.“

„Pro koho je ta noclehárna?“

„Pro raněné vojáky a taky pro chudé a bez domova,“ řekl jsem. Smutně se na mě podíval. Pomalu se vydal k odchodu, ale po pěti krocích se rychle otočil, doběhl ke mně a vzal mé ruce do svých.

„To, co jsi viděl, je svět tak, jak má být. Svět bez války. Svět bez chudoby. Svět bez konfliktů. Takový, jaký by MĚL být.“ Jeho hlas zněl velmi naléhavě. „Teď mě dobře poslouchej, An. Každý den přichází o život tisíce nevinných lidí. Změň proto tento svět, aby se lidé na obyčejný pohled z okna nemuseli chodit dívat do tvé kouzelné bedýnky a platit za něj dvě kauri. Za něco, co by mělo být normální. Bohužel ale není. Prosím, změň tento svět!“

Podíval jsem se mu do očí. Plakal. Po dětských tvářích se mu kutálely slzy.

„Jak... jak ty ale... jak víš že je to „obyčejný pohled z okna“ když ty sám si ho přece nikdy neviděl! Musel ses narodit za války! Je ti šest nebo možná sedm...“

Vytrhl se z mého sevření a dal se na odchod. Při chůzi se za mnou ještě jednou ohlédl. Avšak nedívala se na mne chlapecká tvář, ale tvář starce. Starce, který mi před lety dal onu kouzelnou bedýnku. „Prosím, změň tento svět. Změň tento svět, aby to mohl být zase obyčejný pohled z okna!“ S těmi slovy se otočil a už se nevrátil. Víc už jsem ho nikdy neviděl,“ odmlčel jsem se....

„Ty jo dědečku! To jsi opravdu všechno zažil?“ zeptal se mě můj drahý vnouček.

„Zažil. Ano opravdu tomu bylo tak,“ přitakal jsem.

Podíval jsem se na svou vnučku. Ta už ale neseděla na koberci a neposlouchala. Místo toho stála u okna a dívala se ven. Přešel jsem k oknu a díval se s ní. Byl to přesně ten výjev jako tenkrát v bedýnce. Plný radosti a naděje.

Má malá vnučka se na mne podívala. Na mne a pak znova ven.

„Jsem šťastná, dědečku. Jsem opravdu šťastná. Narodila jsem se na krásném místě.“